

Gymnasieskolan i Skåne

Vad gör gymnasieeleverna två år efter
examen

Gymnasieskolan i Skåne

Innehåll

INLEDNING	5
ÖVERGÅNG TILL GYMNASIET	6
Inledning	6
Avslutat grundskolan	6
Påbörjat gymnasieskolan	7
GYMNASIESKOLAN	13
Totalt antal elever	13
Elevers pendling	15
GYMNASIETS AVGÅNGSELEVER	19
Avgångselevernas arbetsmarknadsförutsättningar	23
TVÅ ÅR EFTER GYMNASIET	25
Förvärvsarbetande	26
Studerande	34
SLUTSATSER	36

Inledning

En gymnasieexamen ska vara garantin för att ungdomar ska komma in på arbetsmarknaden. Många branscher säger sig efterfråga utbildade från gymnasieskolan. Hur väl klarar gymnasieskolan i Skåne av att uppfylla arbetsmarknadens efterfråga på gymnasieutbildad arbetskraft?

Både Region Skånes Utbildnings- och arbetsmarknadsprognos och flera branschspecifika analyser visar på stora utmaningar för många branscher och yrkesområden att rekrytera den kompetens man har behov av. Detta riskerar både att försämra existerande företags konkurrenskraft och tillväxtmöjligheter och försvåra för region och kommuner att tillhandahålla den offentliga service som efterfrågas. Demografiska förändringar, främst en större andel äldre i befolkningen, teknisk utveckling och globala trender lägger grunden till långsiktiga förändringar av bransch- och yrkesstrukturen och därmed kompetensbehovet. Den långsiktiga branschutvecklingen påverkas också av kompetensstrukturen i länet förändras och därmed ställer krav på näringslivets anpassning till arbetsmarknaden.

Från den 1 juli 2023 gäller nya regler för hur kommuner ska planera, dimensionera och erbjuda utbildningar på gymnasienivå. Reglerna gäller från och med 2025. Syftet med reglerna är att öka tillgängligheten till utbudet av utbildningar på gymnasialnivå och på så sätt underlätta ungdomars och vuxnas etablering på arbetsmarknaden. Reglerna ska också bidra till att förbättra kompetensförsörjningen till välfärd och näringsliv. En viktig punkt i de nya bestämmelserna är att huvudmannen ska ta hänsyn till arbetsmarknadens behov vid dimensionerna av gymnasial utbildning. För att en enskild huvudman ska ges ett godkännande som huvudman för gymnasieskola krävs att utbildningen bidrar till att möta både ungdomars behov och arbetsmarknadens behov. Skolverket ska ta fram regionala planeringsunderlag.

De nya reglerna ger regionerna i uppdrag att inom det regionala kompetensförsörjningsarbetet arbeta med samverkan kring gymnasial utbildning. Detta är en utveckling av det uppdrag som regioner har sedan 2010 med att arbeta för en bättre regional kompetensförsörjning. Region Skåne har under drygt tio års tid arbetat med frågan inom ramen för Kompetenssamverkan Skåne (KoSS) och på andra arenor. En central del av arbetet handlar om att utveckla och ta fram kunskapsunderlag om hur utbudet och efterfrågan på kompetens ser ut, identifiera och föreslå insatser samt samverka med relevanta aktörer på nationell, regional och kommunal nivå.

Region Skåne har i denna rapport undersökt gymnasieskolans betydelse för försörjning av arbetskraft i Skåne. Uppföljningen baseras på officiell utbildningsstatistik och undersöker elever som påbörjat gymnasieskolan 2011 eller senare, vilket motsvarar nuvarande läroplan för gymnasiet. Rapporten följer upp vad avgångseleverna gör två år efter de lämnat gymnasieskolan. Detta relateras till den regionala utbildnings- och arbetsmarknadsprognos som Region Skåne gjort tillsammans med övriga Regioner i landet, SCB, Tillväxtverket 2022. Rapporten undersöker elever som påbörjat gymnasieskolan 2011 eller senare, vilket motsvarar nuvarande läroplan för gymnasiet.

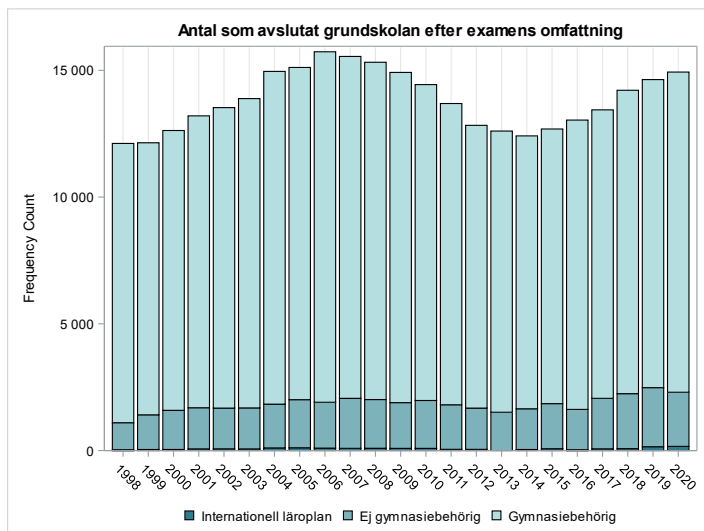
Övergång till gymnasiet

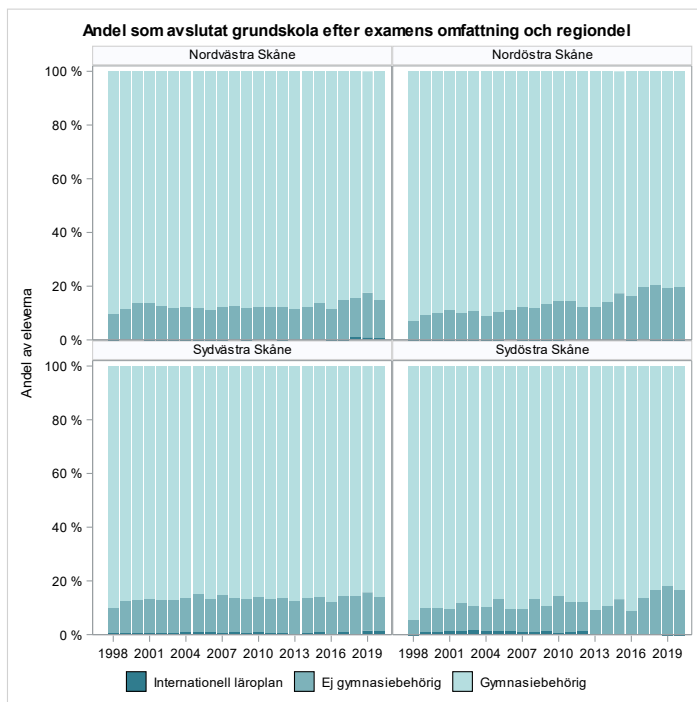
Inledning

För att börja på gymnasieskolans nationella program krävs att eleven gått ut grundskolan med minst godkända betyg i svenska eller svenska som andra språk, engelska och matematik samt i minst fem andra ämnen. De elever som inte har gymnasiebehörighet kan gå introduktionsprogrammet, IM. Drygt 14 500 elever går ut grundskolan i Skåne varje år. Av dessa börjar omkring 13 000 i gymnasieskolans ordinarie program och 1 600 i introduktionsprogrammet.

Avslutat grundskolan

Elever avslutar grundskolan genom att de fullföljer årskurs nio eller att de avbryter skolgången när skolplikten upphör. Under 10-talet har antalet elever som avslutat grundskolan i Skånes län varierat mellan 13 000 och 15 000 elever vilket motsvarar antalet 16-åringar i länet. Mellan 2 000 och 2 500 av de som avslutar grundskolan har inte gymnasiebehörighet. Andelen utan gymnasiebehörighet har ökat sedan millennieskiftet. 1998 var andelen icke behöriga nio procent vilket ökade till mellan 11 och 12 procent under 00-talet. Under 10-talets andra hälft ökade andelen till mellan 14 och 15 procent av avgångseleverna. Det finns inga större skillnader inom länet förutom en lite kraftigare uppgång av andelen icke behöriga till gymnasiet under de senaste åren i de östra delarna av Skånes län. Detta har skapat en skillnad mellan västra Skåne, omkring 13 till 14 procent, och östra Skåne, 16 till 20 procent.

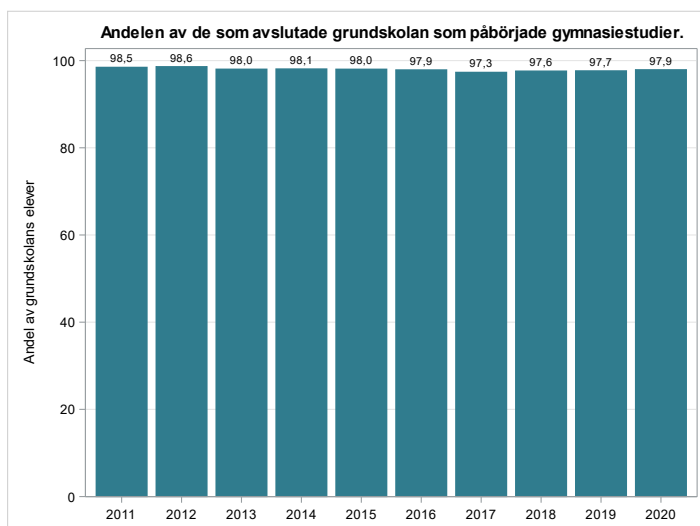

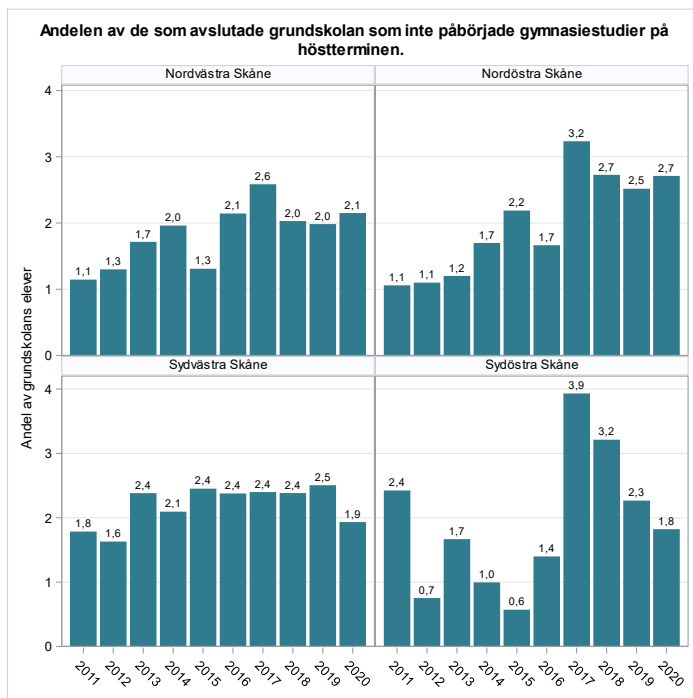

Det finns en skillnad i avsaknaden av gymnasiebehörighet mellan pojkar och flickor. Av pojkarna saknade 16 procent gymnasiebehörighet och av flickorna saknade 13 procent gymnasiebehörighet.

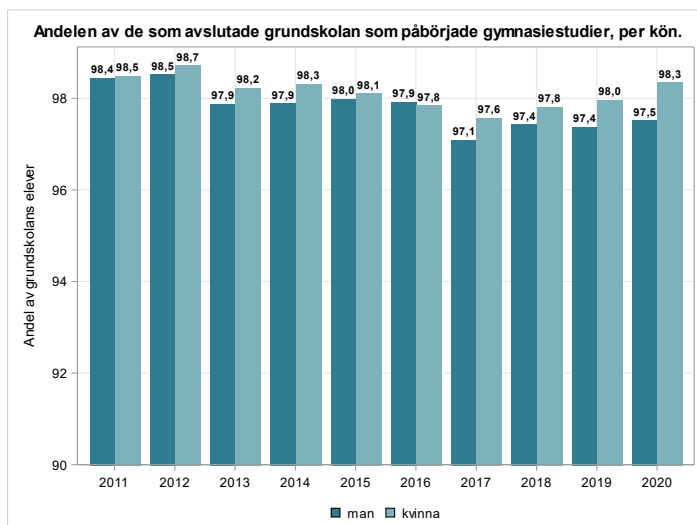
Påbörjat gymnasieskolan

Av de elever som avslutar grundskolan i Skåne börjar omkring 98 procent gymnasieskolan. Denna andel har varit konstant under de senaste tio åren. Ett fåtal elever, knappt 300 om året, börjar inte gymnasiestudier. Det går inte att identifiera några regionala trender för de som inte börjat gymnasium eftersom det handlar om få ungdomar och variationen är stor mellan åren.

Det finns en skillnad mellan andelen män och kvinnor som påbörjar gymnasiestudier. Andelen kvinnor är knappt en procentenhet fler än andelen män, 98,3 procent mot 97,5 procent. Denna skillnad har uppkommit under 2010-talet. I början av decenniet var andelen män och kvinnor som påbörjade gymnasiestudier lika stor.

Två tredjedelar av eleverna i Skånes län som sökte till gymnasiet kom in på sitt förstahandsval. Av de som sökte till de högskoleförberedande programmen var det drygt 70 procent som kom in på förstahandsvalet och på yrkesprogram var det knappt 60 procent.

Av de som läser första året på gymnasiet läser drygt 70 procent på sitt förstahandsval. För de som läser på högskoleförberedande program läser över 80 procent på sitt förstahandsval. Av de som läser på yrkesprogram är det två tredjedelar som läser på det program de valde i första hand.

På de högskoleförberedande programmen har minst andel kommit in på sitt förstahandsval på ekonomi- och samhällsvetenskapsprogrammet. Teknikprogrammet har den största andel som kommit in på sitt förstahandsval. På yrkesprogrammen är det Hotell- och turism, Naturbruk och Restaurang och livsmedel där den största andelen av förstahandssökande kom in.

Tabell 1 Sökande och antagna på förstahandsvalet till gymnasieskola i Skånes län.

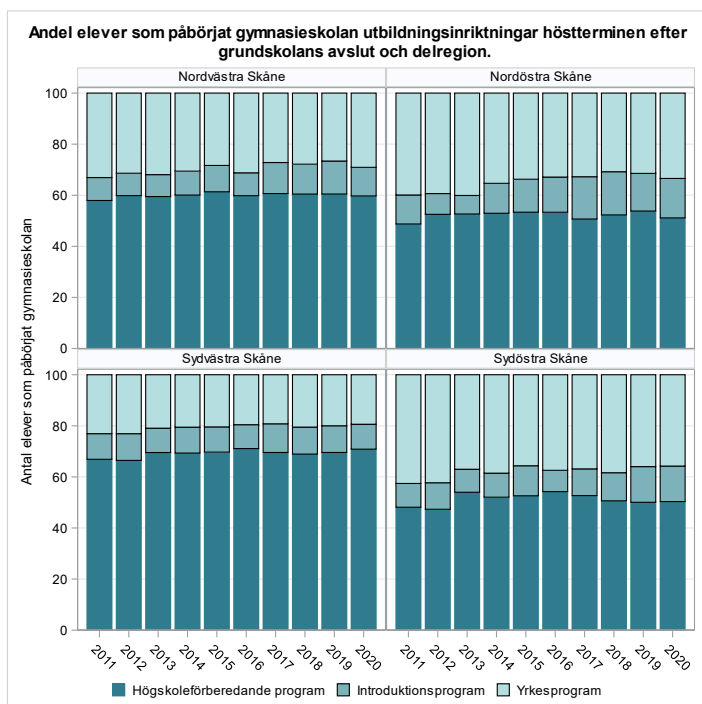
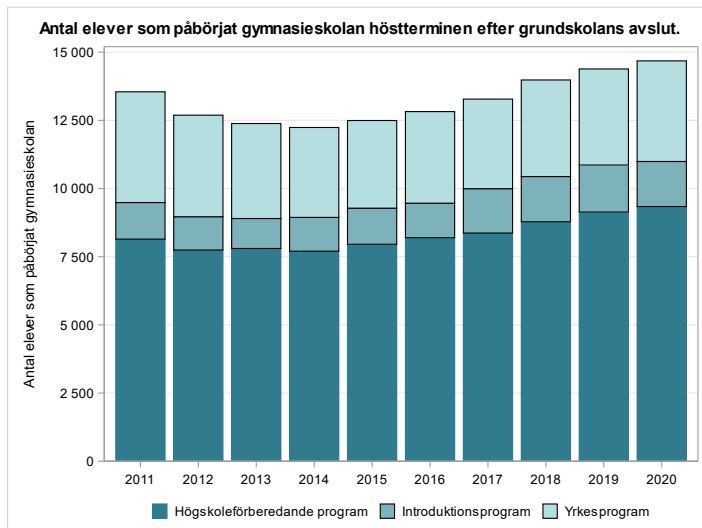
Utbildning	Andel som sökt i förstahand 2022	Andel, %, av förstahandssökare som antagits	Antal antagna förstahandsval 2022	Antal elever 2020	Andel förstahands-intagna
Barn och fritid	785	58	457	577	79
Bygg och anläggning	672	56	378	454	83
El och energi	1 082	57	618	745	83
Fordon och transport	817	57	469	542	87
Försäljning och service	488	62	301	424	71
Hantverk	475	57	273	300	91
Hotell och turism	129	72	93	142	65
Industritekniska	99	67	66	59	
Naturbruk	608	74	449	465	97
Restaurang och livsmedel	254	71	180	186	97
VVS och fastighet	235	60	140	190	74
Vård och omsorg	729	54	394	484	81
Riksrekryterande utbildningar	22	41	9	22	41
Ekonomi	2 627	66	1731	2039	85
Estetiska	1 092	73	801	954	84
Humanistiska	77	77	59	82	72
Naturvetenskap	2 522	78	1961	2461	79,68
Samhällsvetenskap	3 443	67	2320	3052	76
Teknik	1 217	82	998	1 177	85
International Baccalaureate	230	72	165	2 100	8
Totalt	17 603	67	11 862	16 455	72
Yrkesprogram	6 395	60	3 827	4 590	83
Högskoleförberedande program.	11 208	72	8 035	11 865	68

Det totala antalet elever som påbörjar gymnasieskolan efter grundskolan beror på antalet 16-åringar det aktuella året. Mellan 13 000 och 15 000 elever i Skånes län påbörjar någon form av gymnasiestudier samma år som de avslutat grundskolan. Ungefär två tredjedelar börjar läsa på högskoleförberedande program, en fjärdedel börjar läsa på yrkesprogram och en tiondel läser Introduktionsprogrammet.

Det finns regionala skillnader inom Skånes län i ungdomarnas val av gymnasiestudier. I länets västra del är det vanligare med högskoleförberedande program, HP, där det i den sydvästra länsdelen är 70 procent som läser högskoleförberedande program och den nordvästra delen är andelen på 60 procent. I östra Skåne är andelen som läser på högskoleförberedande gymnasium omkring 50 procent.

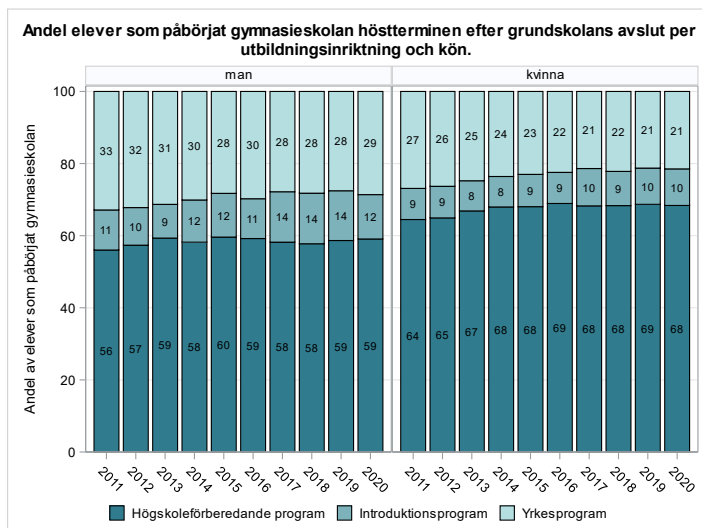
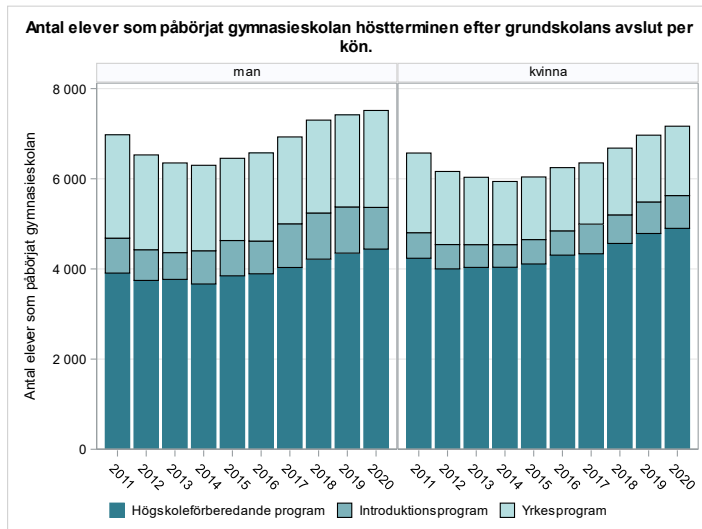
De yrkesförberedande programmen, YP, har en större andel elever i östra länsdelen. Mellan 29 och 36 procent av gymnasieeleverna läser yrkesprogram. I sydvästra Skåne läser 20 procent ett yrkesprogram.

Introduktionsprogrammet, IM, läses av tio procent i västra Skånes län och omkring 14 procent eleverna i östra Skånes län.

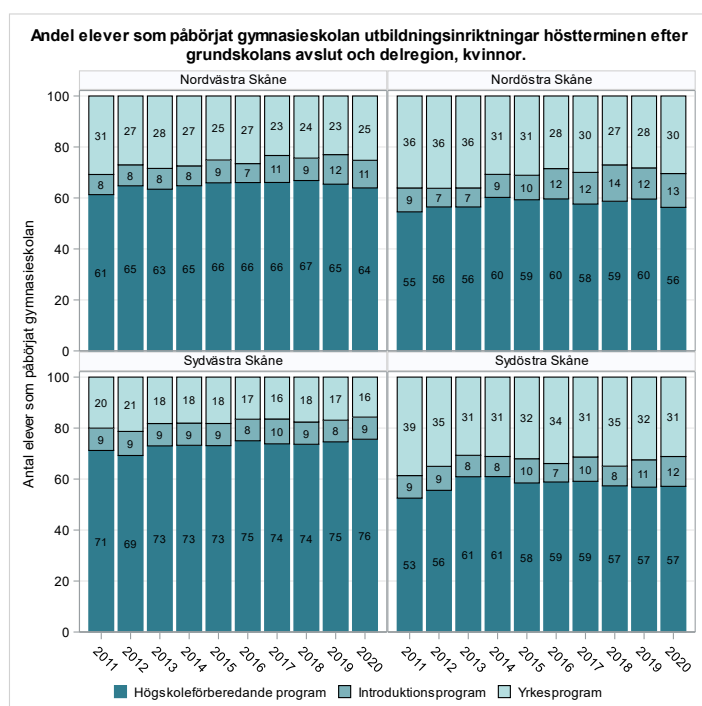
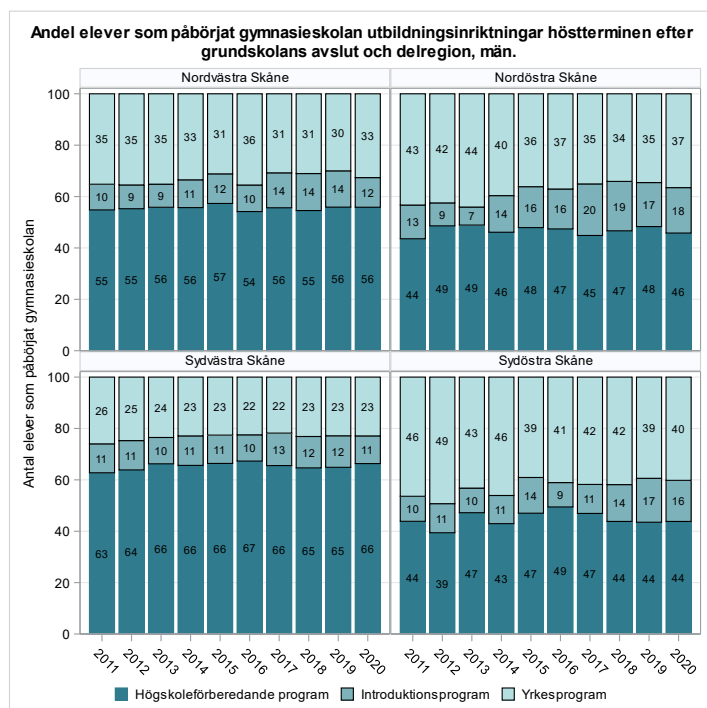

Totalt läser fler män än kvinnor på gymnasiet, vilket speglas av antalet män och kvinnor i befolkningen. Kvinnorna är fler än männen på de högskoleförberedande utbildningarna. Andelen kvinnor och män på individuellt program har ökat under 2010-talet och andelen kvinnor är lägre än andelen män. Andelen som läser på ett yrkesprogram har minskat för båda könen, men andelen av kvinnorna har minskat mer än andelen av männen, 5,4 procentenheter mot männens 4,3 procentenheter. Detta motsvarar en ökad andel på de högskole-

förberedande programmen där andelen av kvinnorna har ökat med 3,9 procentenheter jämfört med 3,1 procentenheter för männen.

Könsskillnaderna finns i samtliga delregioner i Skåne. En större andel män läser på yrkesprogram än kvinnor. De geografiska skillnaderna kvarstår för både män och kvinnor. Det är en större andel män och kvinnor som läser ett högskoleförberedande program i västra Skånes län jämfört med män och kvinnor i sydöstra länsdelen. De regionala skillnaderna är stora, andelen kvinnor i östra länsdelen som läser yrkesprogram är lika stor som andelen män som läser yrkesprogram i västra länsdelen. Andelen män som läser yrkesprogram i östra länsdelen är närmre 40 procent jämfört mellan 20 och 30 procent i den västra länsdelen.

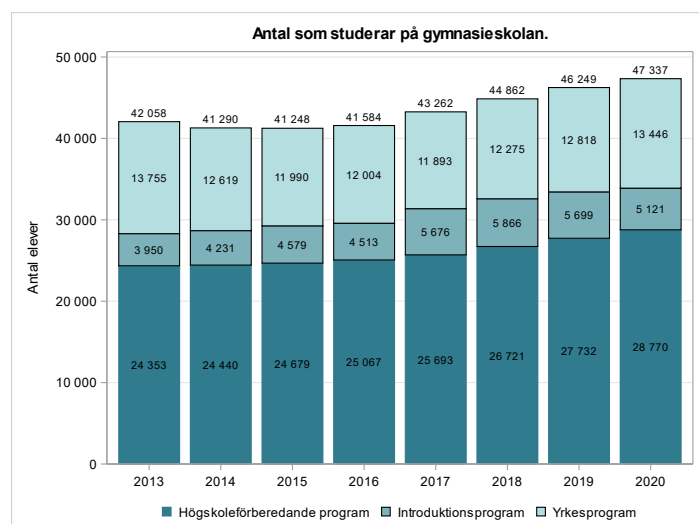

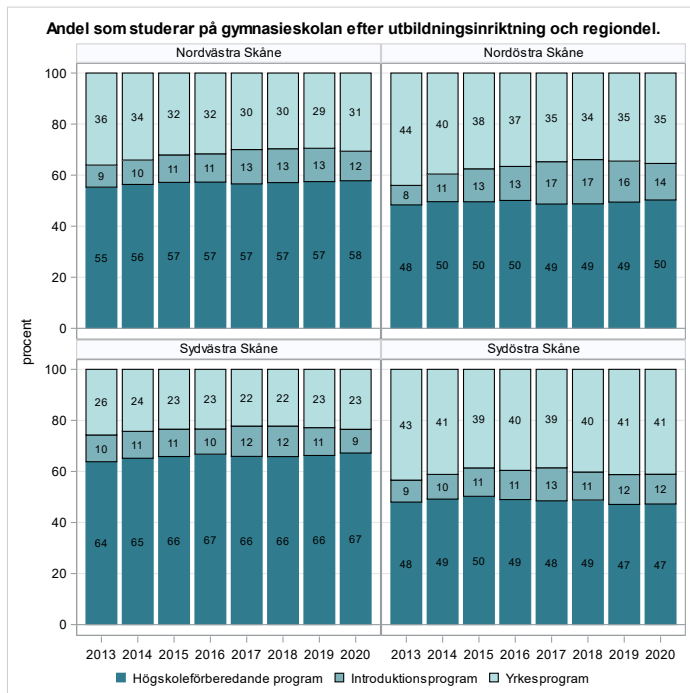
Gymnasieskolan

Totalt antal elever

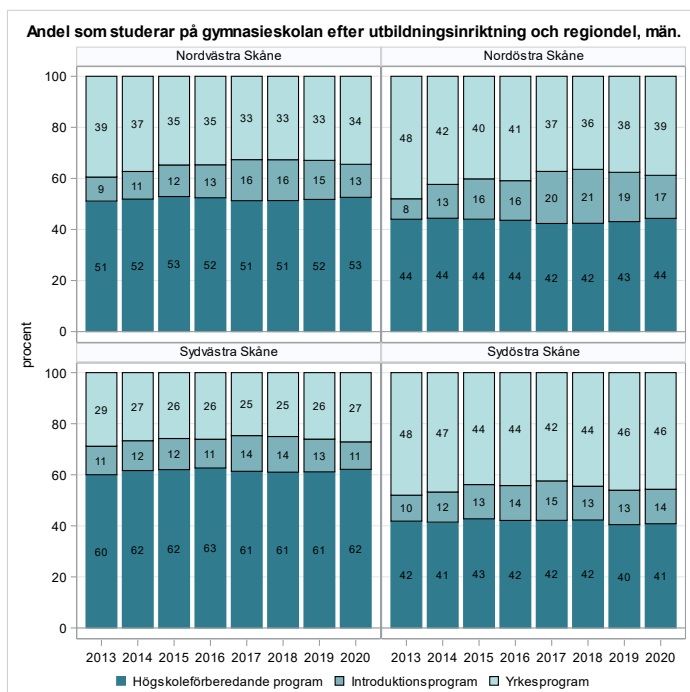
Totalt läste 47 000 elever på gymnasieskolan i Skåne under 2020, vilket väl speglar antalet invånare mellan 16 och 19 år. De allra flesta, 29 000 eller 60 procent, läste på ett högskoleförberedande program. Drygt 13 000, 28 procent, läste på ett yrkesprogram.

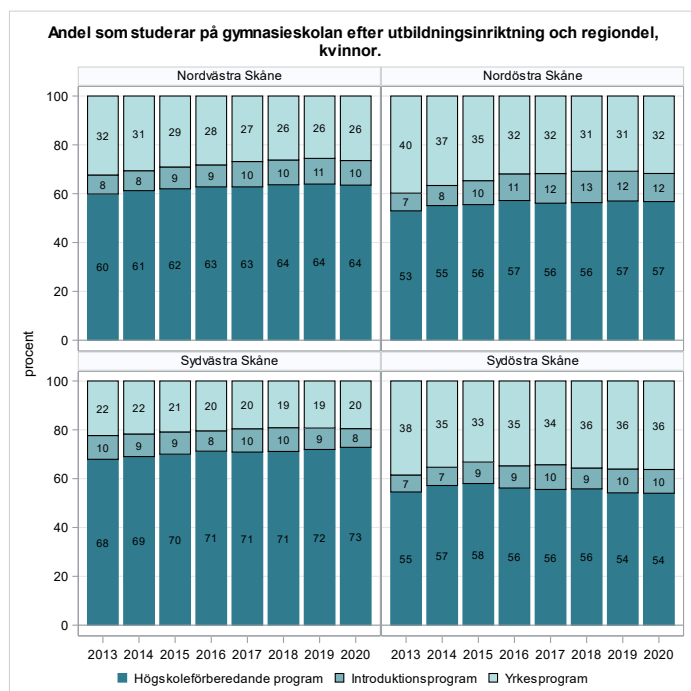
Det inomregionala mönstret motsvarar det för påbörjade gymnasiestudier. I västra Skåne är det vanligare att studera på högskoleförberedande program, 60 procent av de studerande i nordväst och 67 procent i sydväst läste det 2020. I östra delen av länet är det en jämnare fördelning mellan högskole- och yrkesprogram. I sydöstra länsdelen är det nästan lika många som läster högskoleförberedande program som yrkesprogram, 47 procent och 41 procent år 2020. I nordöst läste 50 procent på högskoleförberedande program och 35 procent på yrkesprogram.

Både geografi och kön återspeglars i hur stora andelar som läster på de olika yrkesinriktningarna. En större andel män läser mer på yrkesprogram än kvinnor och en större andel i östra länsdelarna läser yrkesprogram än i de västra delarna. Den geografiska skillnaden är större än skillnaden mellan könen. En större andel kvinnor i östra länet läster yrkesprogram än andelen män som läser yrkesprogram i västra länet. Bland män i östra länsdelarna är yrkesprogram vanligare än högskoleförberedande program.

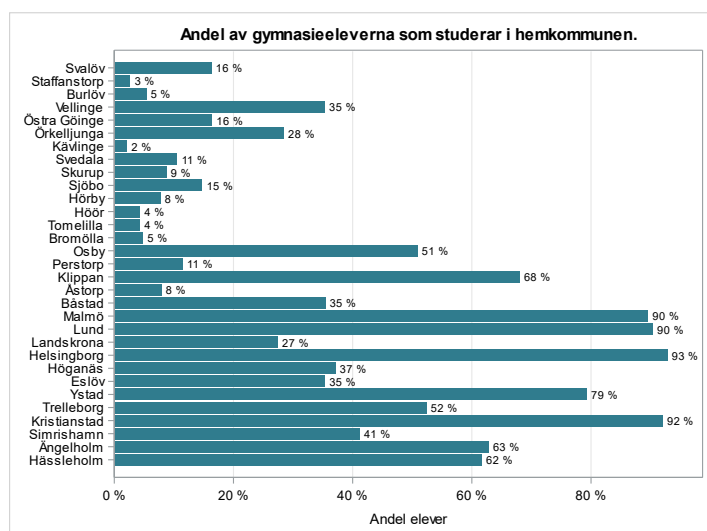

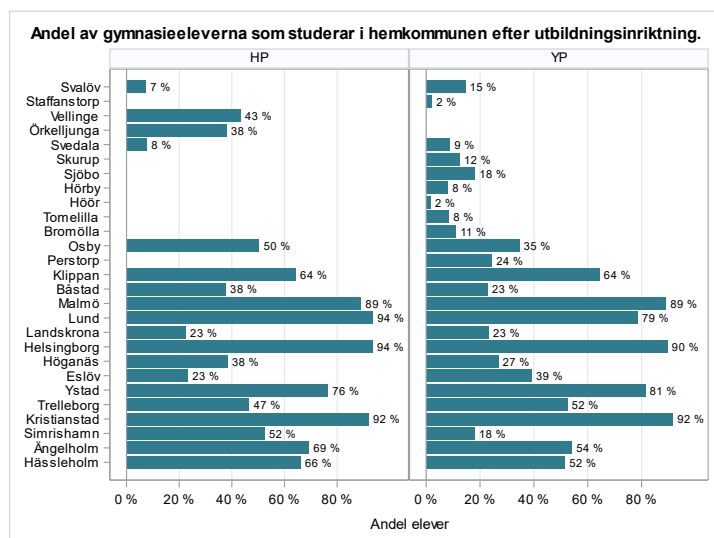

Elevers pendling

Mindre kommuner i Skånes län saknar en utbyggd gymnasieskola. Gymnasieeleverna i dessa kommuner får pendla till andra kommuner som har en mer utbyggd gymnasieskola. Detta regleras med avtal mellan kommunerna. Andelen elever som studerar i sin hemkommun varierar från mindre än fem procent i Staffanstorp, Burlöv, Kävlinge, Höör, Tomelilla och Bromölla, till över 90 procent i Malmö, Lund, Helsingborg och Kristianstad.

Det finns inga större skillnader mellan andelen som läser i hemkommunen mellan de som läser högskoleförberedande program och yrkesprogram. Det skillnad som finns beror på att det finns kommuner som har yrkesgymnasium men inget högskoleförberedande gymnasium, vilket resulterar i att elever i yrkesprogrammen till viss del väljer programmen i hemkommunen.

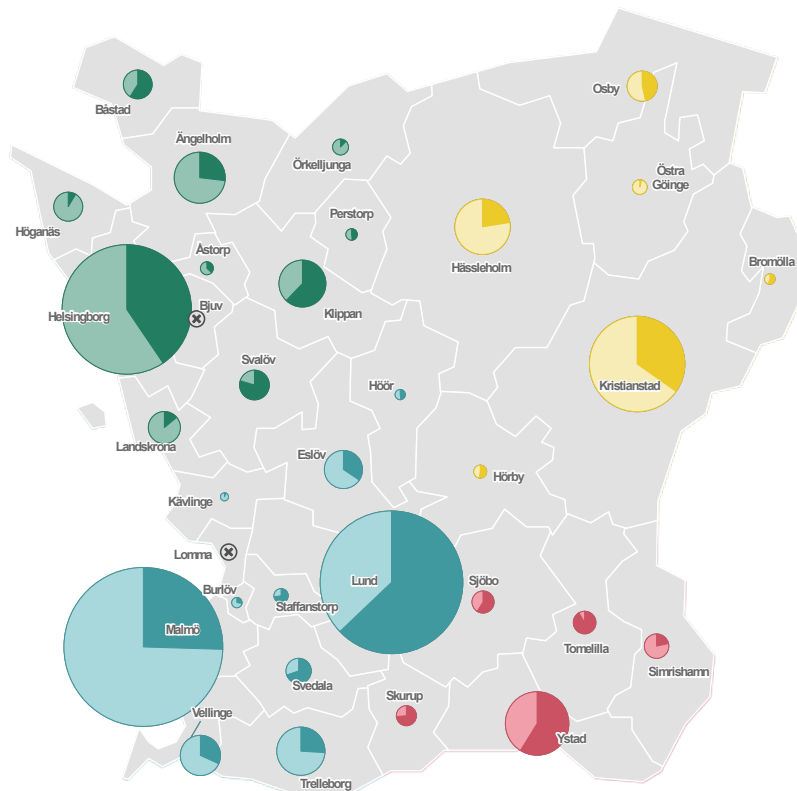

De flesta gymnasieelever pendlar inom sin delregion. Störst andel elever som studerar inom sin delregion finns i västra Skåne där 91 procent av eleverna bor och läser i nordväst och 95 procent bor och läser i sydväst. I östra länsdelarna är det en mindre andel som läser i delregionerna. I nordöstra Skånes län är det 84 procent av eleverna som läser inom delregionen och i sydöst är det 73 procent.

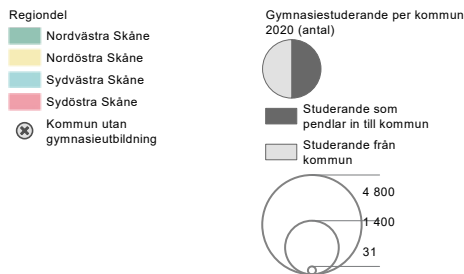
Tabell 2 Pendling mellan Skånes delregioner.

Hemkommun	Skolkommun					Total
	Övriga Sverige	Nordvästra Skåne	Sydvästra Skåne	Nordöstra Skåne	Sydöstra Skåne	
(Antal och andel)						
Övriga Sverige		334	235	320	124	1 013
		0,1%	0,1%	0,1%	0,0%	
Nordvästra Skåne	261	11 613	807	80	13	12 513
	2,0%	90,9%	6,3%	0,6%	0,1%	
Sydvästra Skåne	279	388	23 050	223	316	23 977
	1,1%	1,6%	95,0%	0,9%	1,3%	
Nordöstra Skåne	514	103	469	5 863	67	6 502
	7,3%	1,5%	6,7%	83,6%	1,0%	
Sydöstra Skåne	53	27	730	81	2 400	3 238
	1,6%	85,0%	22,2%	2,5%	72,9%	
Total	1 107	12 465	25 291	6 567	2 920	48 350

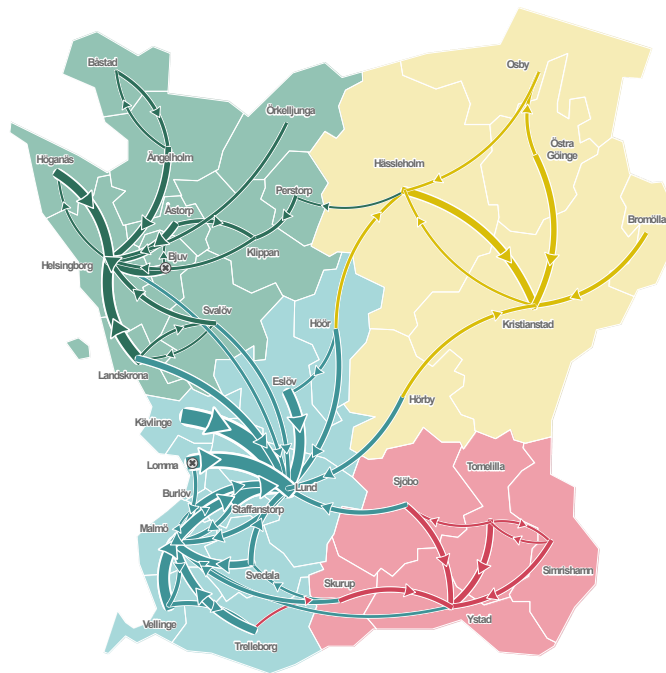

Studenter i gymnasiet i Skåne per kommun

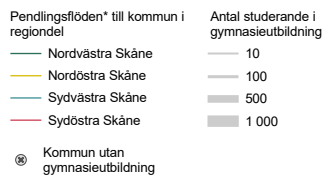

Källa: SCB 2023

Pendlingen inom delregionerna är koncentrerad till de större kommunerna i länet som har en stor nettoinpendling. I nordväst är det Helsingborg som är den huvudsakliga gymnasiekommunen. I sydväst delar Malmö och Lund på grannkommunernas gymnasieelever, i nordväst är det Kristianstad och i sydväst är det Ystad som är gymnasiekommunen. I nordväst har även Klippan en större inpendling än utpendling av gymnasieelever.

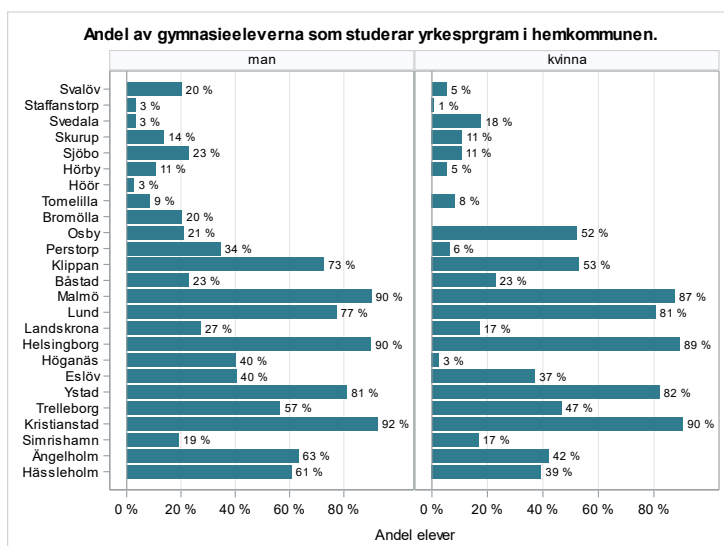
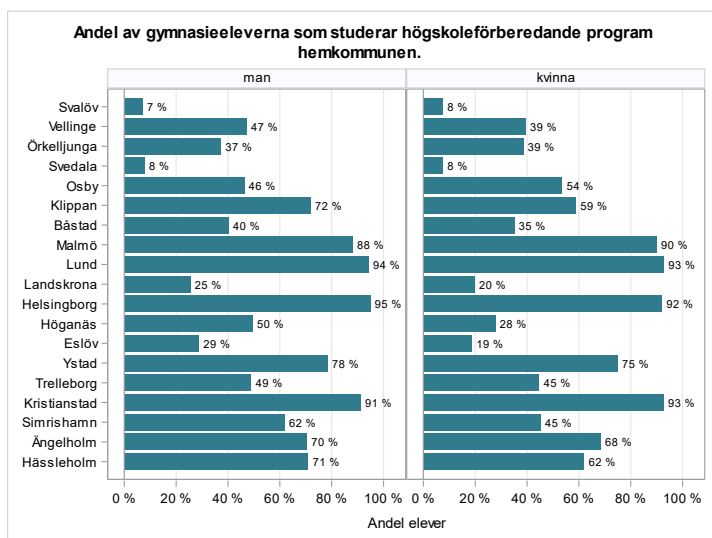

Gymnasiependling mellan kommuner i Skåne 2020

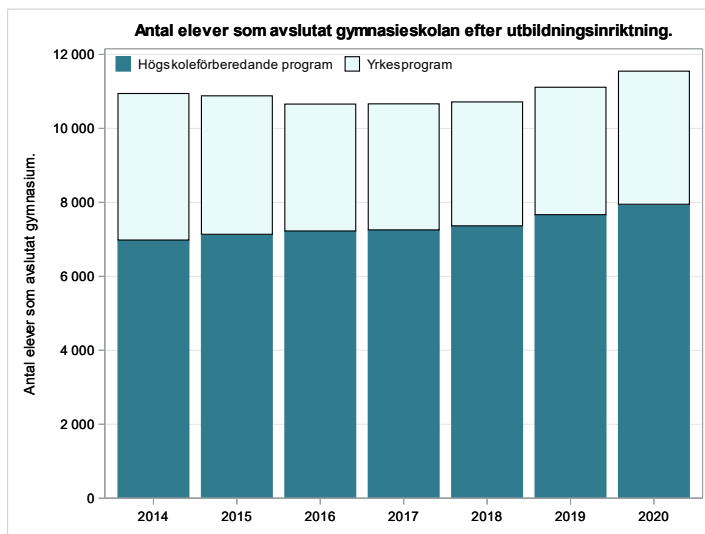
Källa: SCB 2023
 *) För varje kommun redovisas kommunens största in- och utföden om de motsvarar 10 eller fler studerande. Dessutom redovisas flöden med 100 studerande eller fler.

Skillnaderna mellan köns studiependling är liten. Andelen som läser i hemkommunen är i de flesta kommuner lika stor. Det finns en viss skillnad mellan könen som studerar på yrkesprogrammen. Beroende på utbildningsutbudet i en kommun kan det finnas en större andel män eller kvinnor som studerar i hemkommunen. Detta kan förklaras av att det finns ett litet utbud av yrkesprogram i dessa kommuner och utbudet riktar sig mot mans- respektive kvinnoyrken.

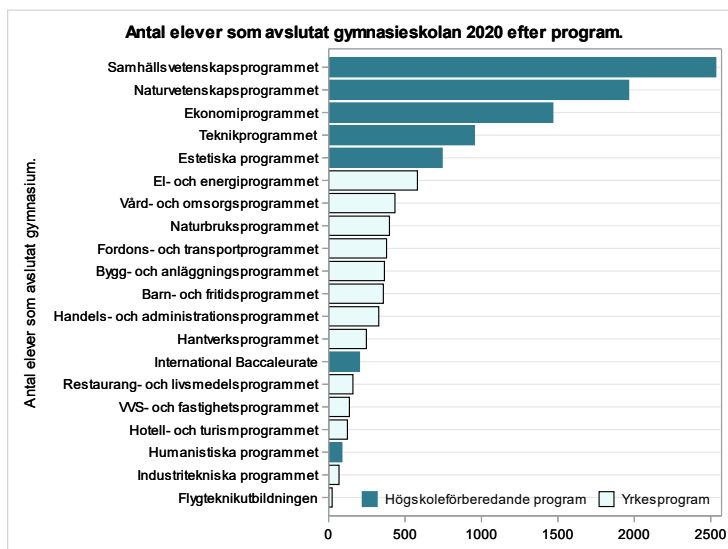

Gymnasiets avgångselever

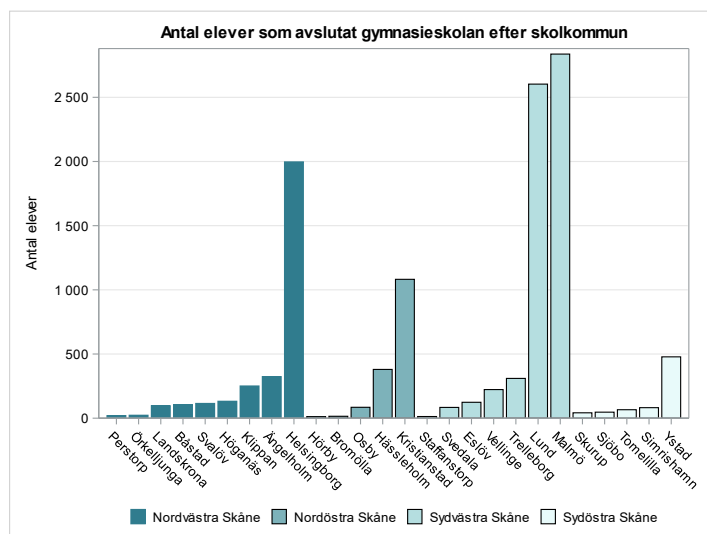
Totalt går mellan 11 000 och 12 000 elever ut gymnasieskolan i Skånes län varje år. Det exakta antalet beror på ålderkullarnas storlek. Lite mer än två tredjedelar går ut ett högskoleförberedande program och de övriga från ett yrkesprogram. Med avslutat gymnasium menas elever som slutfört ett fullständigt gymnasieprogram och tagit gymnasieexamen eller fått ett studiebevis.

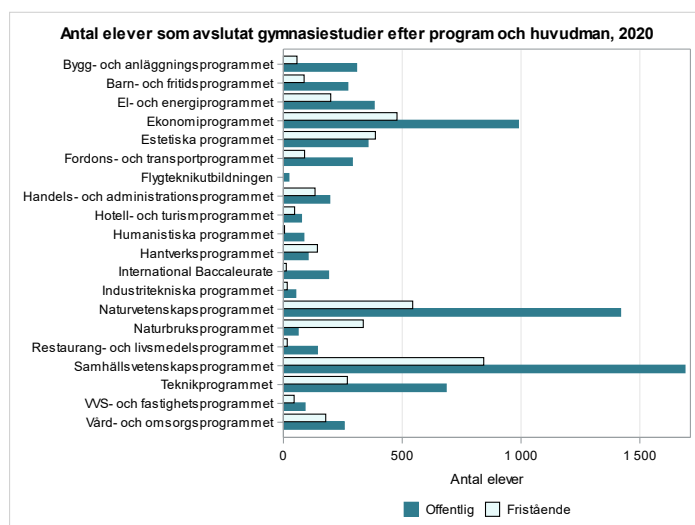
De största programmen är de högskoleförberedande. Flest elever går ut från samhällsvetenskapsprogrammet, 2 500, och sedan kommer i ordning naturvetenskaps-, 2 000 elever, ekonomi-, 1 500 elever, teknik-, 1 000 elever, och det estetiska programmet med 750 elever 2020. Bland yrkesprogrammen är det el- och energiprogrammet, 600 elever, och vård- och omsorgsprogrammet, 400 elever, som är de största programmen. I intervallet 300 till 400 avgångselever finns naturbruksprogrammet, fordons- och transportprogrammet, bygg och anläggningsprogrammet samt barn- och fritidsprogrammet.

Flest elever som avslutade gymnasiet gick i skolor i sydvästra Skåne där Malmö och Lund är de stora skolkommunerna. Helsingborg är den stora skolkommunen i nordväst, Kristianstad i nordöst och Ystad i sydöst. Hässleholm är i förhållande till antalet elever i nordöst också en stor skolkommun.

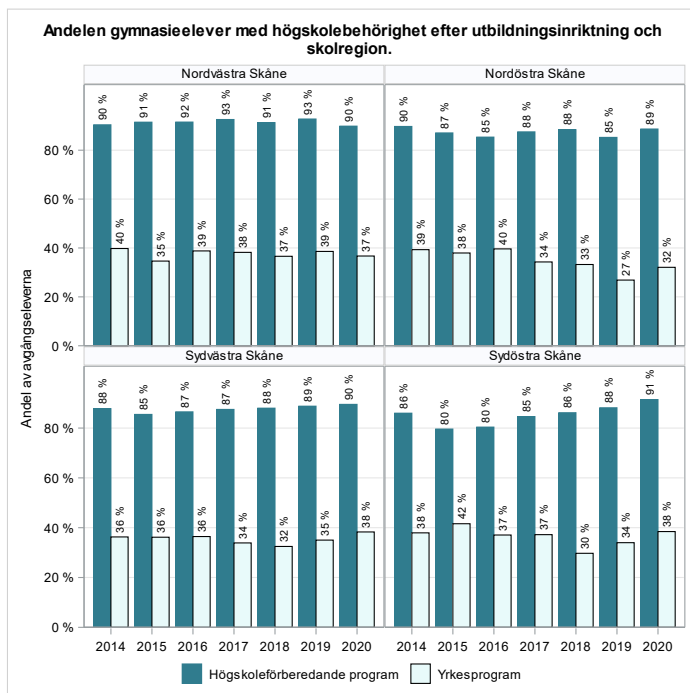

Den kommunala gymnasieskolan är den vanligaste huvudmannen för avgångseleverna. De fristående skolorna har en större andel än den kommunala endast på naturbruksprogrammet, hantverksprogrammet och är lite större än de som kommunala huvudmän på det estetiska programmet. Totalt slutade 7 700 från ett kommunalt gymnasium och 3 900 från ett fristående gymnasium.

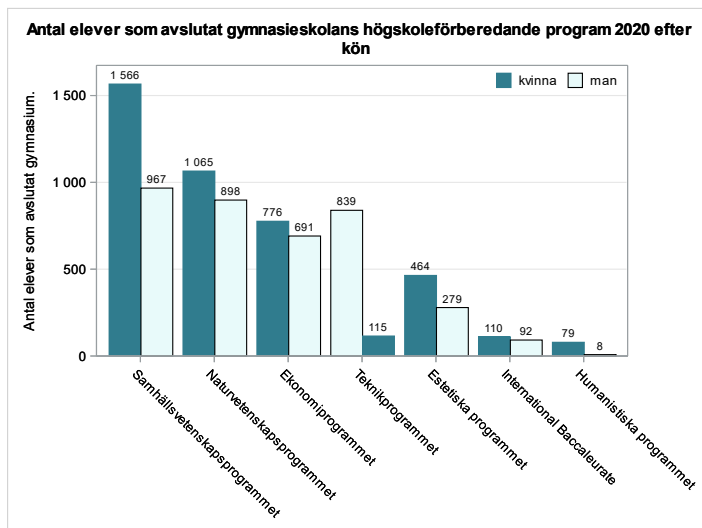

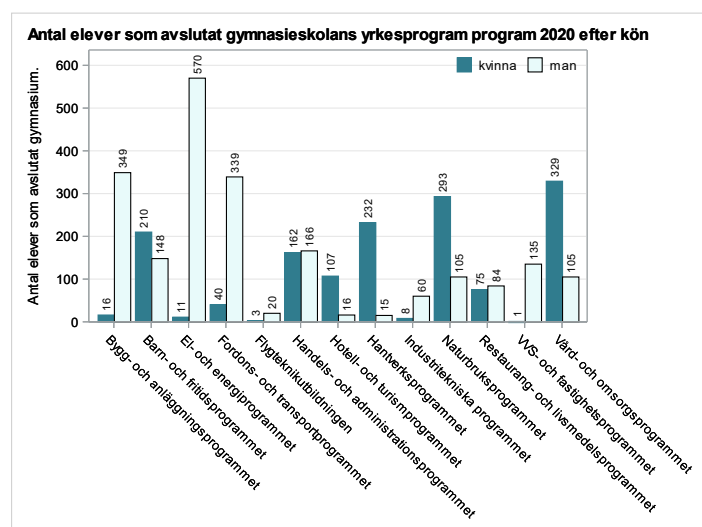
För att få högskolebehörighet från gymnasieskolan krävs det att kraven för gymnasieexamen är uppnådda. Elever som börjat studier på yrkesgymnasium mellan 2011 och 2022 kunde välja till ämnen i sin studieplan för att få högskolebehörighet. Från och med hösten 2023 ingår dessa kurser i utbildningen, med en möjlighet att välja bort dem.

Av de elever som avslutat ett högskoleförberedande program har drygt 90 procent en högskolebehörighet. Andelen varierar något över åren. På yrkesprogrammen är andelen med högskolebehörighet knappt 40 procent, och i östra länsdelen är andelen sjunkande. Detta är speciellt tydligt i nordöstra länet där andelen högskolebehöriga från yrkesprogrammen nu är omkring 30 procent.

Bortsett från teknikprogrammet och i viss mån samhällsprogrammet är det en jämn könsfördelning bland de som avslutat studier på ett högskoleförberedande program. Yrkesprogrammen däremot har ofta en sned könsfördelning som motsvaras av könsfördelning av yrkena på arbetsmarknaden. Störst övervikt för män finns i el- och energiprogrammet, fordons- och transportprogrammet samt bygg- och anläggningsprogrammet. Den största övervikten för kvinnor är vård- och omsorgsprogrammet, naturbruksprogrammet, hantverksprogrammet samt hotell- och turismprogrammet. Yrkesprogram med jämn könsfördelning är barn- och fritidsprogrammet, handels- och administrationsprogrammet samt restaurang- och livsmedelsprogrammet.

Avgångselevernas arbetsmarknadsförutsättningar

SCB gör vart fjärde år en prognos över arbetsmarknadsutsikterna för ett femtital utbildningsgrupper. Dessa grupper stämmer inte fullständig överens med gymnasieskolans program utan bygger på SCB:s utbildningsnomenklatur, SUN 2000 och SUN 2020. På uppdrag av Tillväxtverket och regionerna i Sverige har SCB regionaliserat dessa prognoser för varje län i landet. I prognosen för Skåne har SCB använt 54 utbildningsgrupper. Det innebär att det inte finns prognoser för alla gymnasieprogram och inriktningar. Ungefär 1 300 elever saknar en utbildningsprognos.

Prognosen bygger på SCB:s indelningar över utbildningar och källan har varit skolornas inrapporterade utbildningar i form av SUN-koder. Koderna är de som gällde den 31 december 2020. Det innebär att om någon avslutat en utbildning under höstterminen samma år de avslutade gymnasieutbildningen är det den senaste utbildningen som är registrerad. Högskoleutbildningar avslutas inte förrän i januari så högskolestudenterna är registrerade med gymnasieexamen. Endast ett fåtal i urvalet har registrerats att de fullföljt en eftergymnasial utbildning under höstterminen efter gymnasieexamen.

Prognosen visar att 60 procent av avgångseleverna har dåliga arbetsmarknadsutsikter. De flesta av dessa elever har gått ut ett högskoleförberedande program, HP, och kan förväntas läsa vidare på högskola. Därför är det inget större problem. Om de högskoleförberedande programmen inte räknas med så är andelen med dåliga arbetsmarknadsutsikter liten, fyra procent plus eventuellt en del av de som inte har en prognos. En dryg fjärdedel kommer möta en relativt balanserad arbetsmarknad.

Tabell 3 Arbetsmarknaden 2035 för gymnasieskolans avgångselever 2020.

Arbetsmarknadsutsikter 2035	Antal	Andel, %	Antal exkl. HP	Andel exkl. HP, %
Ej prognos	1 319	11	1 319	29
Relativt balanserat arbetsmarknadsläge år 2035	1 212	10	1 212	27
Risk för brist år 2035	534	5	534	12
Risk för fortsatt brist år 2035	580	5	580	13
Risk för stor brist år 2035	513	4	513	11
Risk för ökad brist år 2035	232	2	232	5
Risk för överskott år 2035	7 158	62	170	4
Totalt	11 548	100	4 762	100

Arbetsmarknaden för de som går ut ett yrkesprogram är bra. Endast tre procent av kvinnorna och sex procent av männen riskerar hamna i yrken där det finns risk för överskott 2035. De flesta kvinnornas utbildningar, 58 procent, kommer ha en relativt balanserad arbetsmarknad mot 26 procent för männen. 30 procent av kvinnorna och 8 procent av männen möter en arbetsmarknad där det är risk för en stor brist 2035. De övriga som gått ut ett yrkesprogram möter en arbetsmarknad med brist på arbetskraft.

Tabell 4 Arbetsmarknaden 2035 för gymnasieskolans avgångselever 2020, fördelat på kön.

Arbetsmarknad	Män		Kvinnor	
	Antal	Andel	Antal	Andel
Relativt balanserat arbetsmarknadsläge år 2035	546	26%	666	58%
Risk för brist år 2035	443	21%	91	8%
Risk för fortsatt brist år 2035	569	27%	11	1%
Risk för stor brist år 2035	172	8%	341	30%
Risk för ökad brist år 2035	219	10%	13	1%
Risk för överskott år 2035	140	7%	30	3%
Saknas	863		456	

De flesta yrkesutbildningar har goda arbetsmarknadsförutsättningar. Vård- och omsorgsutbildning samt industri-teknisk utbildning har en stor risk för brist år 2035. Yrkesutbildningar där det kommer råda balans på mellan utbud och efterfrågan är barn- och fritidsutbildning, handels- och administrationsutbildning, naturbruks-utbildning och VVS, energi, drift och underhåll, vilket motsvarar tio procent av de som slutade gymnasieskolan 2020. Transportutbildningarna är de enda yrkesprogrammen där det finns risk för ett överskott 2035.

Arbetsmarknadsprognosen är långsiktig och visar på risken för överskott/underskott 2035. Den visar inte på hur arbetsmarknadsläget är idag. Det betyder att det kan finnas ett underskott i ett yrke idag, men om 15 år kan finnas överskott. Det kan bero på att det under dessa 15 år har utbildats tillräckligt många för att fylla gapet eller att förändringar i näringslivets struktur har minskat efterfrågan. Transportbranschen visar på att det finns ett underskott av transportutbildade idag, men prognosen visar på överskott 2035.

Tabell 5 Arbetsmarknadsprognos för de som avslutat gymnasium 2020

Utbildningskod	Utbildningsgrupp	Antal avslutat gymnasium	Andel av alla som avslutat gymnasium	Arbetsmarknadsprognos 2035
	Ej prognos	1 319	11%	
73B	Barn- och fritidsutbildning – gymnasial	358	3%	Relativt balanserat arbetsmarknadsläge år 2035
53B	Byggutbildning – gymnasial	374	3%	Risk för brist år 2035
53E	El, data- och kommunikationsteknik, automation – gymnasial	580	5%	Risk för fortsatt brist år 2035
53F	Fordonsutbildning – gymnasial	232	2%	Risk för ökad brist år 2035
33H	Handels- och administrationsutbildning – gymnasial	328	3%	Relativt balanserat arbetsmarknadsläge år 2035
03AE	Högskoleförberedande utbildning	6 988	61%	Risk för överskott år 2035
53I	Industri teknisk utbildning – gymnasial	79	1%	Risk för stor brist år 2035
63Z	Naturbruksutbildning – gymnasial	398	3%	Relativt balanserat arbetsmarknadsläge år 2035
83R	Restaurang- och livsmedelsutbildning – gymnasial	159	1%	Risk för brist år 2035
83T	Transportutbildning – gymnasial	170	1%	Risk för överskott år 2035
53R	VVS, energi, drift och underhåll – gymnasial	128	1%	Relativt balanserat arbetsmarknadsläge år 2035
73OX	Vård- och omsorgsutbildning – gymnasial	434	4%	Risk för stor brist år 2035

Två år efter gymnasiet

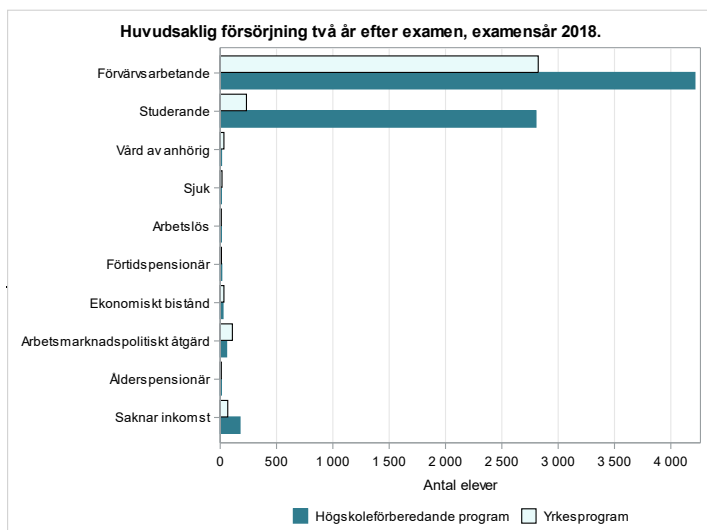
Gymnasieskolan ska förutom ge eleverna bildning och kunskap också ge dem förutsättningar för en egen försörjning. Två år efter examen har eleverna haft möjlighet att etablera sig på arbetsmarknaden, eller påbörjat andra studier. En uppföljning två år efter ger en första indikation på hur väl den skånska gymnasieskolan bidrar till arbetsmarknaden i Skåne. I kapitlet presenteras data efter examensår, så uppföljningsåret är två år efter examensåret. Det betyder att elever med examensår 2018 följs upp coronaåret 2020, vilket måste beaktas vid tolkningen av det året.

Gymnasieskolans bidrag till arbetsmarknaden måste ses i ett långsiktigt perspektiv. Antalet elever som avslutar gymnasieskolan är 11 000 till 12 000 vilket ska jämföras med 660 000 personer som är i arbetskraften i Skåne. De flesta elever som går ut gymnasiet 2018 kommer vara kvar på arbetsmarknaden till 2070. Gymnasieskolan behöver inte bara utbilda elever till arbeten på dagens arbetsmarknad, de måste också förberedas för att arbetsmarknaden förändras och därmed få förmågor att lära sig nytt under sitt yrkesverksamma liv.

Av de som slutade gymnasieskolan 2018 är förvärvsarbete den viktigare inkomstkällan två år efter gymnasieexamen. Detta gäller för både de som gått ut yrkesprogram och högskoleförberedande program. Detta betyder inte att det är studenternas huvudsakliga sysselsättning, ett mindre deltidsarbete kan generera högre inkomster än studiemedel ger. Ungefär hälften av de som gått ut ett högskoleförberedande program i gymnasieskolan och har

förvärvsinkomst som högsta inkomst studerar, medan endast 17 procent av de som gått ut yrkesprogram och har förvärvsinkomst som högsta inkomst studerar.

En stor del av de som gått ut högskoleförberedande program har studieinkomst som högsta inkomst, i antal är de lika många som de som gått ett yrkesprogram och har förvärvsinkomst som högsta inkomst. Ett fåtal personer går i arbetsmarknadspolitiska program. Den lilla grupp som saknar inkomst kan vara individer som studerar och bor hemma så att föräldrar, har någon annan som står för försörjningen under studietiden eller har rest utomlands för att studera eller arbeta utan att anmäla utresan till Skatteverket.

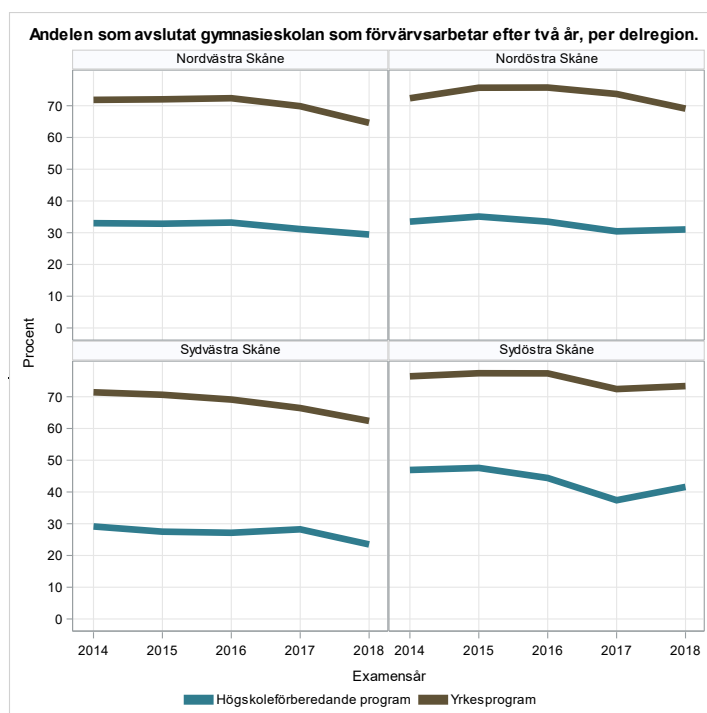
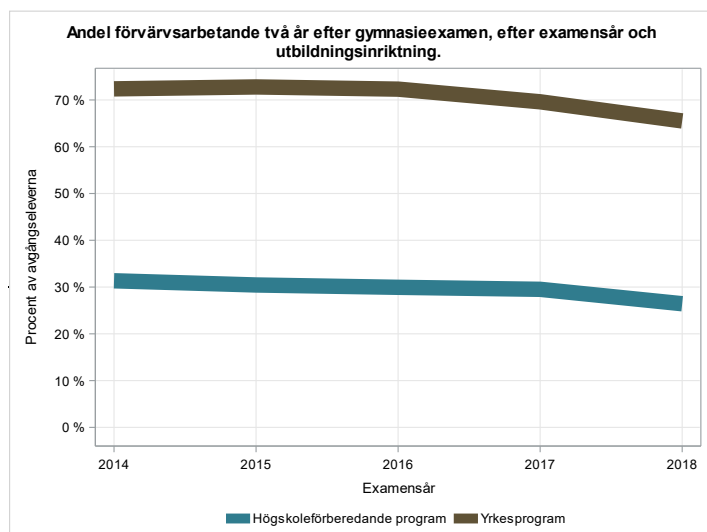

Förvärsarbetande

Många studenter arbetar under studierna och för flera kan det innebära att deras viktigaste inkomst kommer från förvärsarbete. För att inte få med dem i analysen av förvärsarbetande räknas inte de som är registrerade som studerande in i gruppen förvärsarbetande. Detta för att deras koppling till arbetsmarknaden är annorlunda än de som endast förvärsarbetar.

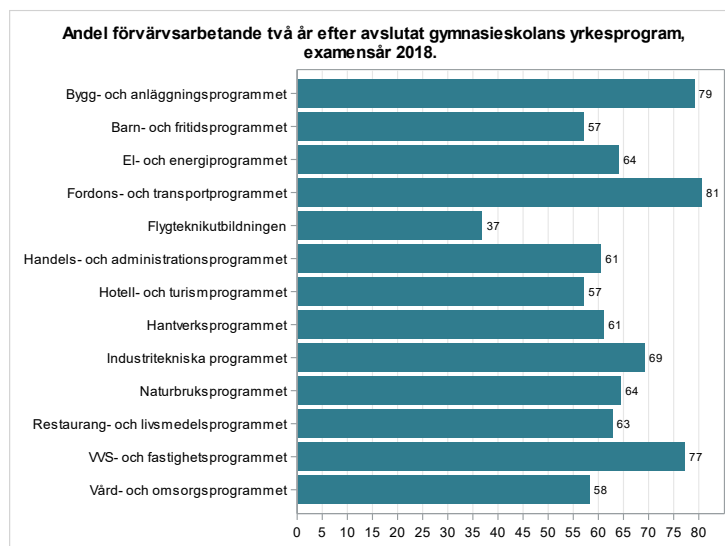
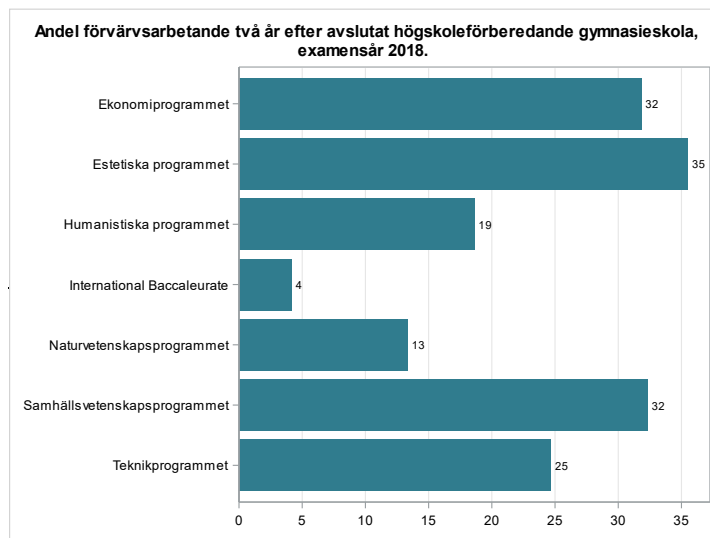
Av de som avslutat ett yrkesprogram är omkring 70 procent förvärsarbetande. Andelen har minskat något sedan examensåret 2016. För de som gått ut ett högskoleförberedande program är andelen förvärsarbetande knappt 30 procent. Detta tyder på att även gymnasiets högskoleförberedande program har en betydelse för försörjningen av arbetskraft på den skånska arbetsmarknaden.

Det finns tydliga regionala skillnader. Tydligast är att andelen förvärsarbetande är högre i den östra länsdelen och speciellt i sydöst. Där är andelen förvärsarbetande från högskoleförberedande program nästan 50 procent vilket ska jämföras med ram i sydväst som är omkring 25 procent. Även andelen förvärsarbetande från yrkesprogrammen är något högre i sydöst jämfört med övriga länet. Möjligen beror dessa skillnader på olika krav och struktur på den delregionala arbetsmarknaden.

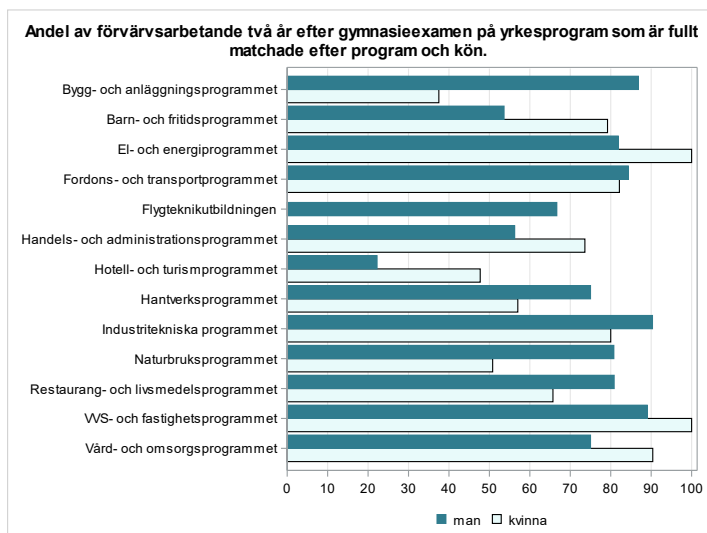
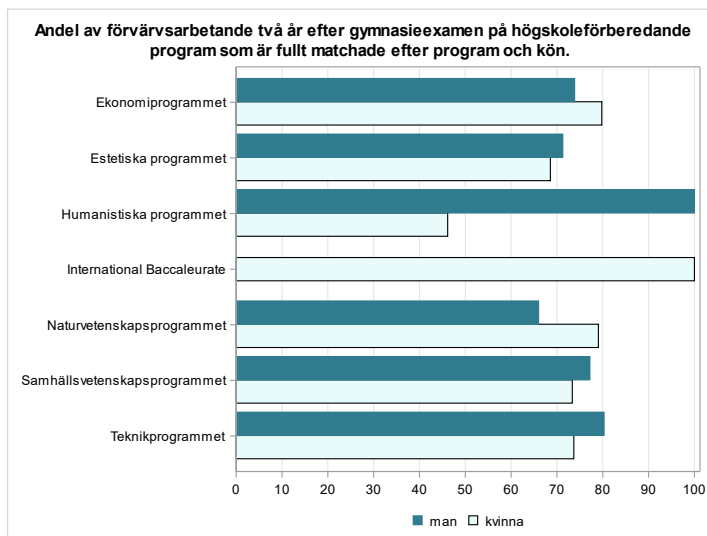

För elever som avslutat ett högskoleförberedande program och börjat arbeta finns det stora skillnader på förvärvsgraden beroende på genomgått program. Högst förvärvsgrad finns bland elever som gått ut ekonomi-, estetiskt och det samhällsvetenskapsprogrammet. Drygt 30 procent av de förvärvsarbetar. Lågst andel förvärvsarbetande har de som gått ut International Baccalaureate, knappt 5 procent, och naturvetenskapsprogrammet, drygt 10 procent. Andelen förvärvsarbetande för de övriga programmen är 15 och 25 procent.

För de flesta yrkesprogrammen är förvärvsgraden mellan 55 och 65 procent. Undantagen är bygg- och anläggnings, fordons- och transport samt VVS och fastighetsprogrammet där förvärvsgraden är omkring 80 procent av de som avslutade studier två år tidigare. Industriprogrammets förvärvsandel är mellan dessa två grupper på 70 procent.

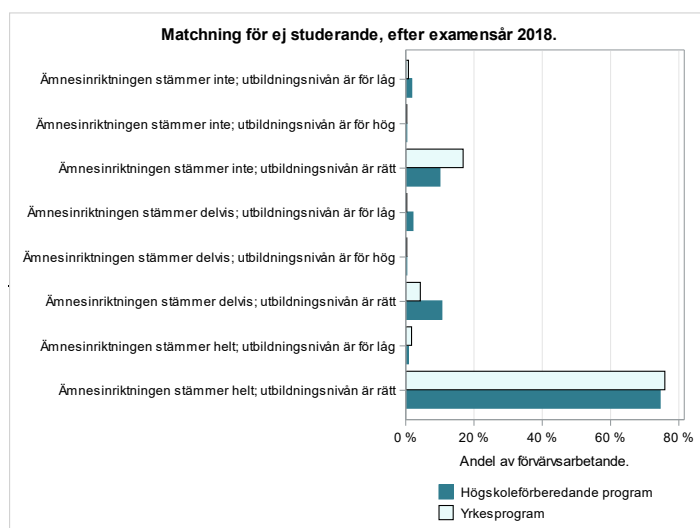
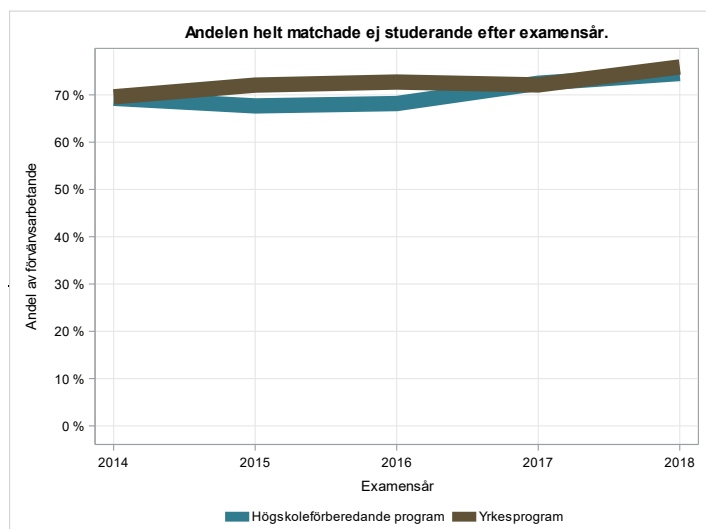

Det finns skillnader i andelen förvärvsarbetande mellan könen efter avslutat gymnasium, men skillnaderna är större mellan utbildningarna. Allmänt är andelen män som förvärvsarbetar större än andelen kvinnor. Största skillnaden för de högskoleförberedande programmen är samhällsvetarprogrammet där tio procentenheter fler män än kvinnor förvärvsarbetar. För yrkesprogrammen är det männen som har en större andel förvärvsarbetande än kvinnorna med undantag för VVS- och fastighetsprogrammet där en liten större andel kvinnor är förvärvsarbetande. Även bland traditionella kvinnoutbildningar är andelen män som förvärvsarbetar högre.

Matchning är ett sätt att se hur väl en utbildning matchar det jobb som en individ har. Måttet är utvecklat av SCB där olika utbildningar har klassificerats mot yrken. Nio grupper har identifierats utifrån två dimensioner. Den första dimensionen är om utbildningens ämnesinriktning stämmer med yrket, och det ger tre grupper, ämnesinriktning stämmer helt, stämmer delvis eller stämmer inte. Dessa kombineras med utbildningsnivå, för låg, för hög eller rätt. Helt matchade är de som har både ämnesinriktning och nivå på utbildningen rätt för yrket. Det finns ett bortfall från matchningsindikatorerna beroende på att information saknas om yrke eller utbildning. För de gymnasiestudenterna motsvarar det omkring 20 procent av hela årskullen.

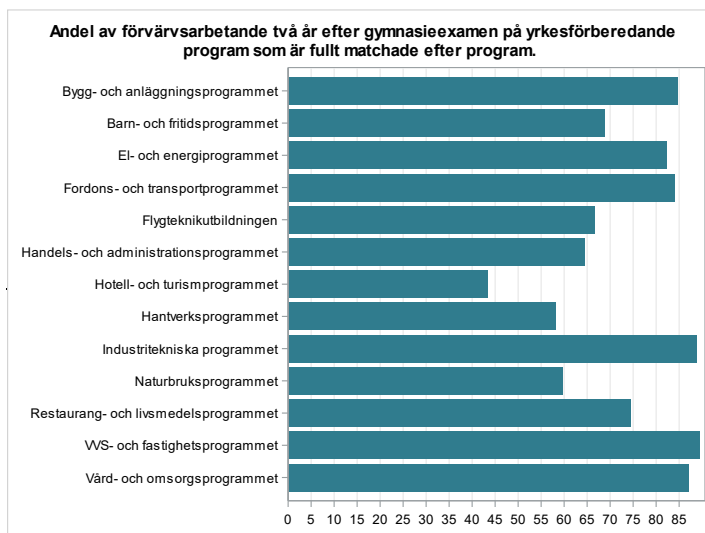
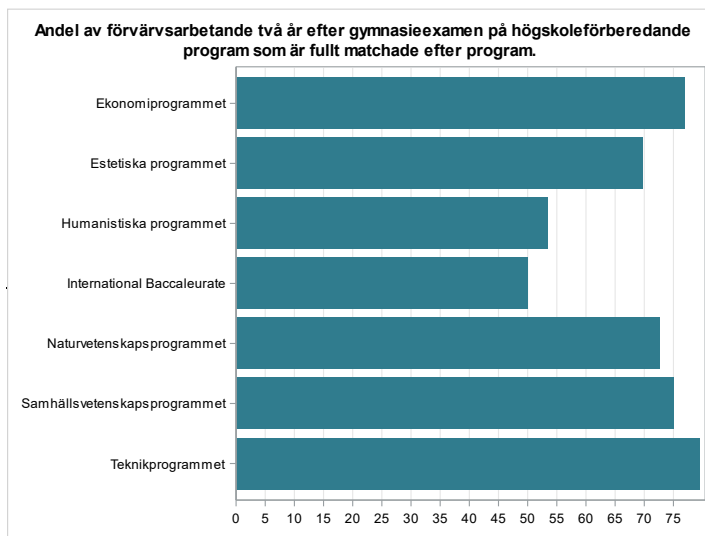
Av de som lämnat gymnasieskolan och inte studerar har omkring 75 procent en fullständig matchning. Detta är något högre än för den skånska arbetsmarknaden som helhet. Skillnaden mellan de som avslutat ett yrkesprogram och de som genomgått ett högskoleförberedande program är försumbar. En annan stor grupp är de som inte har rätt ämnesinriktning men rätt nivå, 15 procent av de som gått yrkesprogram och tio procent av de som gått högskoleförberedande program. För gruppen med delvis rätt ämnesinriktning och rätt utbildningsnivå har de som gått högskoleförberedande program en andel på omkring tio procent vilket är dubbelt så hög som för de som gått yrkesprogram.

Matchningen skiljer sig mellan olika gymnasieprogram. De flesta yrkesprogram har en något högre andel fullständigt matchade än de högskoleförberedande programmen. VVS- och fastighets-, vård- och omsorgs- samt industritekniska programmet har den högsta matchningsgraden på över 85 procent. Bygg- och anläggning, El- och energi samt fordon- och transportprogrammen har en matchning på nästan 80 procent. Lägst matchningsgrad för yrkesförberedande programmen har hotell- och turismprogrammet, knappt 50 procent, naturbruks- och hantverksprogrammet som har en matchning på 60 procent.

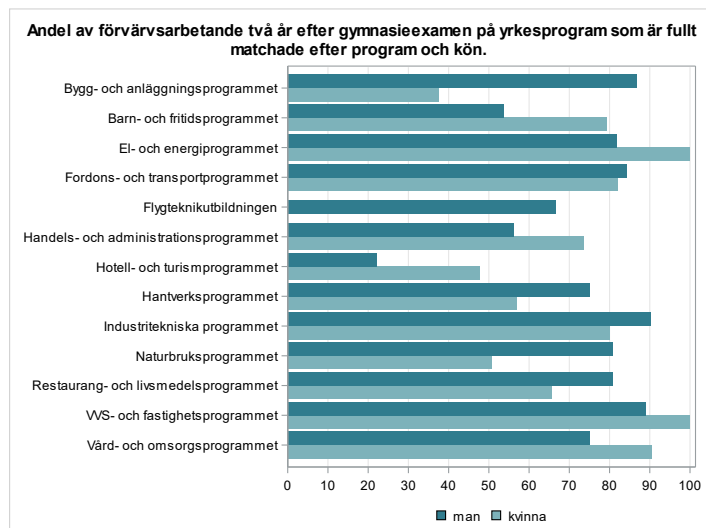
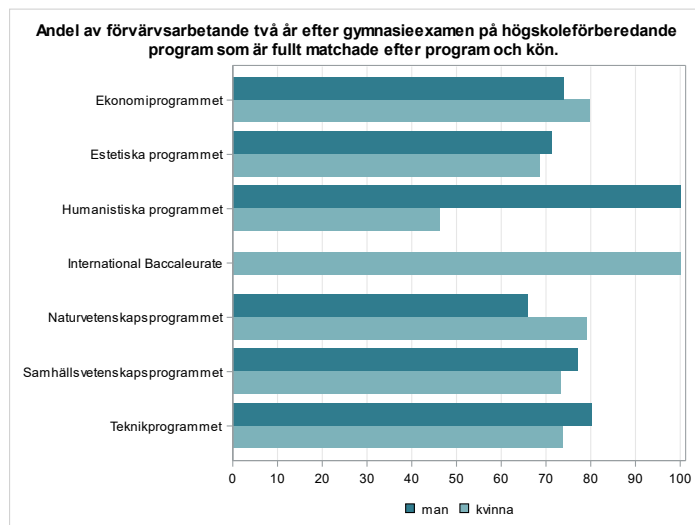
Teknikprogrammet är det inom de högskoleförberedande program som har högst matchning, drygt 80 procent. Ekonomi-, estetiska, naturvetenskaps- och samhällsvetenskapsprogrammet har en matchning på mellan 70 och 75 procent. Matchningen är lägre för de som gått ut International Baccalaureate eller humanistiskt program, mellan 50 och 55 procent.

De ungdomar som väljer att börja arbeta efter gymnasiestudier hittar i stor utsträckning arbeten som de utbildats till.

Skillnaderna i matchningsgrad mellan könen är små för de som gått ut högskoleförberedande gymnasieutbildningar. Undantaget är det humanistiska programmet men antalet individer som förvärvsarbetar från det programmet är få, vilket gör det svårt att dra några slutsatser.

Skillnaden i matchningsgrad mellan könen är större för de som gått ut ett yrkesprogram. Matchningsgraden är högre för det kön som är dominerande i utbildningen där mansdominerande bygg- och anläggningsprogrammet har den största skillnaden och barn- och fritidsprogrammet har den största skillnaden för en kvinnodominerad utbildning. Det finns tre undantag för detta mönster och det är El- och energiprogrammet och VVS- och fastighetsprogrammet där kvinnorna har högre matchning. Bland de som gått ut fordons- och transportprogrammet är matchningsgraden lika mellan könen. Andelen som förvärvsarbetar efter dessa program skiljer sig inte från övriga program så det höga matchningsgraden kan inte förklaras av att kvinnorna har lämnat yrket i allt för stor grad. De små skillnaderna kan påverkas av att det är få personer i det underrepresenterade könet.

De flesta som gått ut gymnasieskolan och arbetar gör det i samma delregion som de tagit examen. Nordvästra Skåne har den högsta andelen som stannar kvar, över 90 procent, medan nordost och sydväst har en andel strax under 90 procent. Lägst andel som stannar kvar finns i sydöst där knappt 80 procent av de som slutade gymnasieskolan arbetar i delregionen. Av de som flyttar är det vanligast att flytta till sydvästra Skåne.

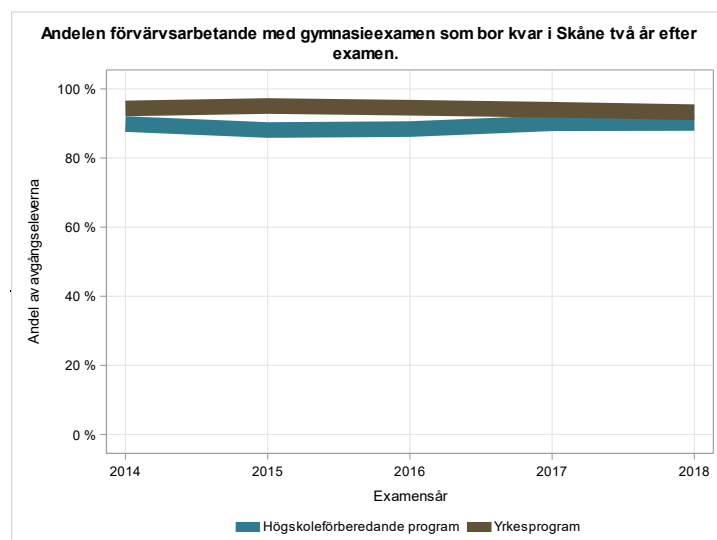

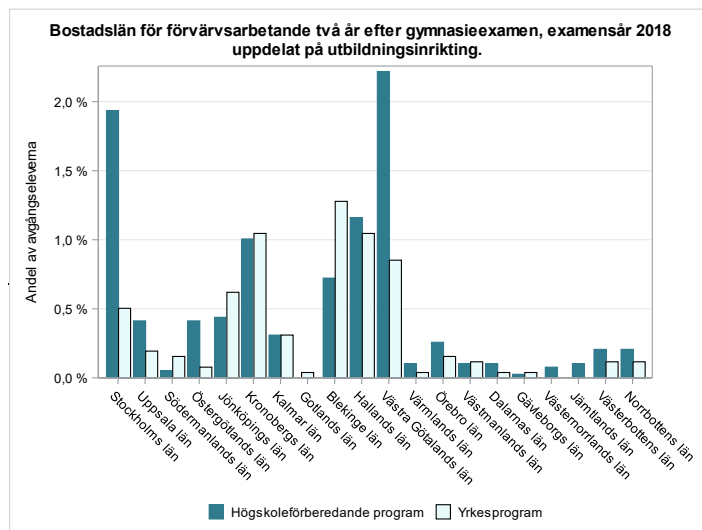
Tabell 6 Avgångselevernas arbetsregion efter studieregion.

Delregion för skolan	Delregion arbete				Total
	Nordvästra Skåne	Nordöstra Skåne	Sydvästra Skåne	Sydöstra Skåne	
Nordvästra Skåne	1011 93.35	14 1.29	52 4.80	6 0.55	1083
Nordöstra Skåne	17 2.61	578 88.79	46 7.07	10 1.54	651
Sydvästra Skåne	103 5.76	42 2.35	1559 87.24	83 4.64	1787
Sydöstra Skåne	7 2.05	15 4.39	47 13.74	273 79.82	342
Total	1138	649	1704	372	3863

Den absolut största andelen som avslutar gymnasiestudier i Skånes län och är förvärvsarbetande bor kvar i länet, drygt 90 procent. Skillnaden mellan yrkesprogram och högskoleförberedande program är liten.

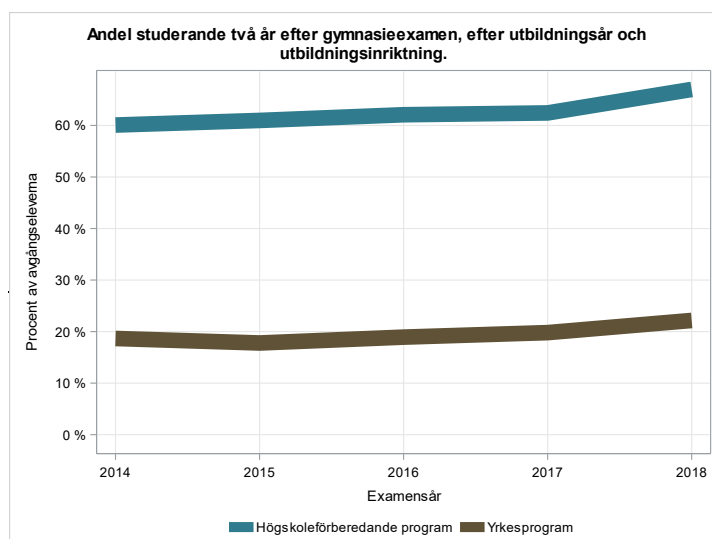
För de som gått ut ett högskoleförberedande program har de en stor andel flyttat till Västra Götalands eller Stockholms län. Även Kronobergs, Hallands och Blekinge län har också många utflyttare, men på en lägre nivå än storstadslänen. Mönstret skiljer sig för de som gått ut yrkesprogram. För dem dominerar grannlänen, Blekinge, Kronobergs, Hallands och Västra Götalands län i nämnd ordning.

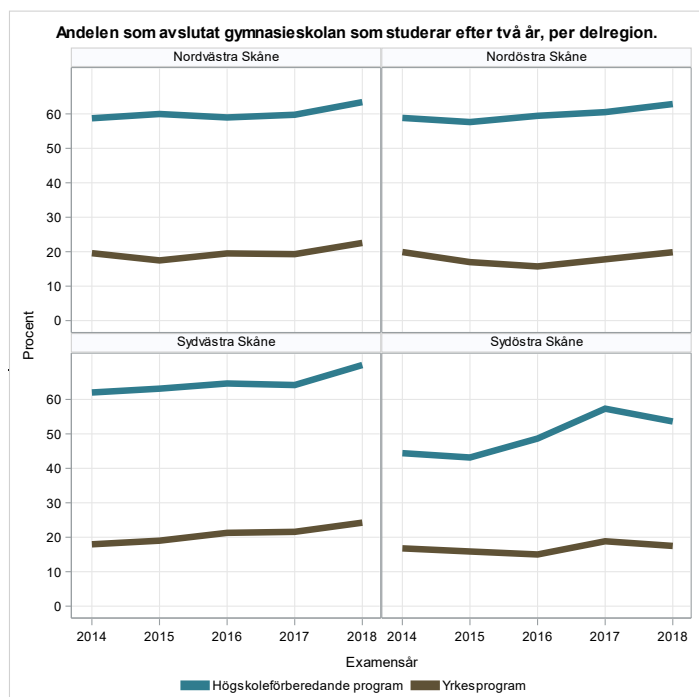

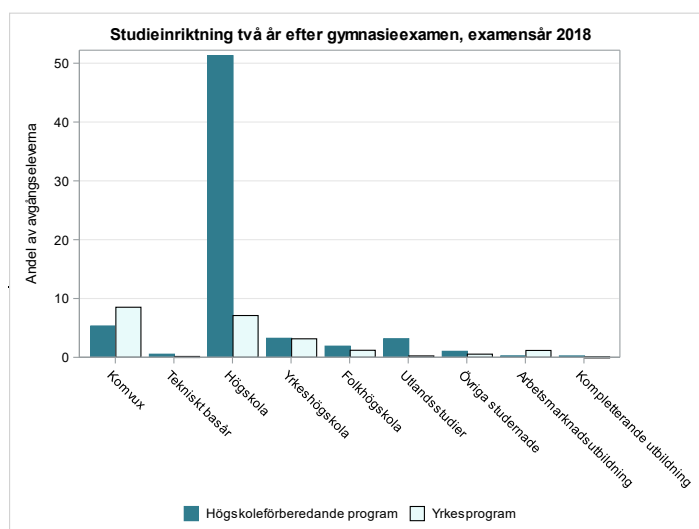
Studerande

Drygt 60 procent av de som gått ut ett högskoleförberedande program och 20 procent av de som gått ut ett yrkesprogram studerar två år efter examen. Skillnaden inom länet är små med undantag för sydöstra länsdelen där andelen som studerar är lägre än för övriga länet.

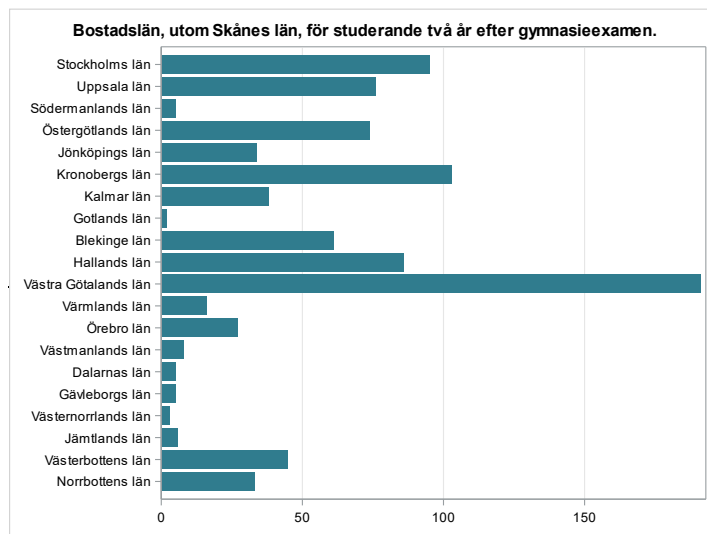

Bland de som studerar är det vanligast att läsa på en högskola, drygt 60 procent av avgångseleverna från ett högskoleförberedandeprogram gör det. För de som gått ut ett yrkesprogram läser knappt tio procent på komvux och nästan lika många läser på en högskola. Knappt fem procent av avgångseleverna läser på en yrkeshögskoleutbildning och där finns ingen skillnad mellan de som gått ett högskoleförberedande- eller yrkesprogram.

Bland de som studerar utanför Skåne är Västra Götaland det vanligaste studielänet. Därefter kommer Kronobergs, Hallands, Stockholms, Uppsala och Östergötlands län. Bland övriga län är det Västerbottens och Norrbottens län som är vanligast. Närheten till Skåne och att det finns en stor högskola är viktigt för de som studerar utanför länet.

Slutsatser

Studiens slutsats är att gymnasieskolan i Skånes län bidrar till en fungerande arbetsmarknad i länet. Varje år slutar mellan 11 000 och 12 000 ungdomar gymnasieskolan i länet. Förutsättningarna på arbetsmarknaden för dem är goda, av de som går ut ett yrkesprogram har 94 procent en utbildning som leder till en arbetsmarknad där utbudet ökar mindre än efterfrågan fram till 2035. Männerna har en något sämre arbetsmarknad, 93 procent mot 97 procent för kvinnorna. Framtidsutsikterna för de som gått ett högskoleförberedande program är sämre, men eftersom majoriteten av de elever studerar vidare mot utbildningar som har andra arbetsmarknadsförutsättningar är detta ett mindre problem.

Av de som gått ut gymnasieskolan 2018 har en stor majoritet sin största inkomst från förvärvsarbete 2020. Även en stor del av de som studerar har så stora sidoinkomster att förvärvsarbetet är den största inkomsten. Få individer har andra inkomster som huvudinkomst. En mindre grupp, främst bland de som gått ut högskoleförberedande program har ingen inkomst. Detta kan förklaras av att de studerar utomlands utan svenskt studielån, tagit långledigt eller studerar och försörjs av någon annan.

Av de som gick ut yrkesprogrammen 2018 förvärvsarbetade omkring 70 procent 2020 och bland de som gick ut ett högskoleförberedande program förvärvsarbetade 30 procent. Andelen förvärvsarbetande var högre i sydöstra länet och de som gått ut ett högskoleförberedande program hade en mycket högre andel än i länets övriga delar. Skillnaden mellan köns förvärvsandel var mindre än skillnaden mellan olika program.

Av de gymnasieelever som förvärvsarbetade två år efter gymnasieexamen hade över 70 procent ett arbete som stämmer överens med deras utbildning. Ytterligare 10 procent har ett yrke som nästan motsvarar deras utbildning och ytterligare 15 procent har ett yrke som kräver gymnasieutbildning, men deras utbildningsinriktning är fel.

Könsskillnaderna i matchning är små för de som gått ut ett högskoleförberedande program. Skillnaderna bland de som gått ut ett yrkesprogram är större, men inte entydiga. Av de som gick ut ett yrkesprogram så är

matchningen för det underrepresenterade könet lägre än för det andra könet. Undantag är fordons-, el- och VVS-programmen där kvinnorna har högre matchning eller samma som männen.

90 procent av de som gått ut ett gymnasieprogram i Skåne bor fortfarande efter 2 år i länet.

Denna rapport visar att gymnasieskolan i Skåne väl bidrar till den skånska arbetsmarknaden efter två år. Bidraget måste också ses i ett långsiktigt perspektiv. Antalet elever som slutar gymnasieskolan och kommer ut på arbetsmarknaden två år efter examen är runt 6 000 personer, plus ytterligare 6 000 som studerar och kommer ut om något år. Det ska jämföras med att det finns 660 000 i den skånska arbetskraften.

De flesta som går ut gymnasieskolan 2018 kommer vara kvar på arbetsmarknaden till 2070. Gymnasieskolans möjlighet till kompetensförsörjningen på arbetsmarknaden måste ses i ett långsiktigt perspektiv. En viktig uppgift för gymnasieskolan är därför att ge eleverna verktyg till att kunna uppdatera sin kompetens i framtiden.

Det finns frågor om denna rapport inte undersökt, men som väck vid en läsning. En sådan fråga är hur vägen till arbetsmarknaden ser ut för de som går ut grundskolan. Vad händer med de som går introduktionsprogrammet? Vad händer med avhoppare? Kan vi utifrån elevernas bakgrund hitta mönster. Slutligen, vad händer med eleverna på lite längre sikt. Har de samma goda förutsättningar på arbetsmarknaden?

En annan fråga som väcks är vad som skiljer arbetsmarknaden i sydöstra Skånes län från resten av länet, så att det är möjligt att arbeta efter en examen på ett högskoleförberedande program.

Region Skåne

291 89 Kristianstad

Telefon: 044-309 30 00

utveckling.skane.se

